

د کمپ ډیویډ ترون تر شا څه راز پټ دی؟

د مصر ولسمشر انور سادات ولي د اسرائیلو سره د کمپ ډیویډ ترون لاسلیک کړ او اسرائیل یې په رسمیت وپېژندل؟

دا چې ولي انور سادات اسرائیلو سره خبرواترو او ددوي تر منځ د موجودو اختلافاتو سولیز حل ته حاضر شو؟ دا په یوې داسې پېښې پورې ارتباط لري چې په ۱۹۷۳م کال کې د اسرائیلو د څارگرې ادارې موساد یوه جاسوس چې په بیروت کې یې دنده سرته رسوله خبر ورکړ چې د ودیع حداد د گوند PFLP دوه خاص مشران د یوه خاص مقصد لپاره لندن ته او له لندن څخه پاریس ته روان دي. نو د موساد له خوا د دوي څارنه یو فلمبردار ته وسپارل شو چې د سفر موخه معلومه کړي، چې د څه لپاره دا دوه خاص مشران لندن ته او لندن څخه پاریس ته روان دي. چې وروسته له ډیرو هڅو جاسوسانو خبر ترلاسه کړ چې ددې سفر هدف د لیبیا په مرسته فلسطیني گروپ د مصر د ولسمشر انور سادات د وژلو پلان جوړوي.

د انور سادات د وژلو د پلان جوړولو سبب دا وه چې یوه ورځ د لیبیا د هیواد یوه مسافر ورونيکی بوټنگ الوتکه د سینا په صحرا کې د اسرائیلو د هوایي ځواک له خوا چې ۷۲۷ تنه مسافر په کې موجود وه رانسکوره شوه. چې په دې کار سره د لیبیا ولسمشر معمر القذافي ډیر په غوسه شو او د اسرائیلو هوایي ځواک یې په ځواب کې وویل چې دې الوتکې ته مو اخطار ورکړ مگر د الوتکې له خوا کوم ځواب رانغی، چې په دې کار سره مور وویریدلو چې هسی نه دا الوتکه له بمونو ډکه وي او اسرائیلو ته کوم خطر پېښ نه کړي، چې له دې وروسته مور فیصله وکړه چې الوتکه باید رانسکوره کړو نو مور الوتکه رانسکوره کړه. ولسمشر معمر القذافي په دې ځواب قانع نه شو او غوښتل یې چې غچ واخلي نو په همدې موخه یې په حیفه باندې د حملې پلان جوړ کړ، چې له دې کار څخه انور سادات راوگرځاوه. نو په دې توگه معمر القذافي دویم پلان جوړ کړ چې د مصر څخه یې د اوبو لاندې تلونکي بیړی (اوبتل) و غوښته. معمر القذافي دا اوبتل ددې لپاره و غوښته چې د (کوئین البرت) په نامه یوې بحري بیړۍ په لویه اندازه یهود اسرائیلو ته د اسرائیلو د خپلواکۍ د ورځې د لمانځلو لپاره لیردول، چې معمر القذافي غوښتل چې د اوبتل یا آبدوز په واسطه دا بحري بیړۍ له منځه یوسي. نو کله چې د کرایه شوي بیړۍ کپتان په دې کار پسې روان شو، نو په خفیه توگه یې د اسکندریې مرکز ته خبر ورکړ او پوښتنه یې وکړه چې که چېرې یې په دې توگه سربو کس راجور سادات پیل (اق) د شپې له خوبه را بیدار کړ د کپتان بریې ررت ورور او پرېته یې خبرې کړې چې وېرې، چې انور سادات د معمر القذافي مخفي غوښتنه رد کړه، او د بیړۍ د له منځه وړلو اجازه یې ورنه کړه.

چې په دې کار قذافي نور هم په غوسه شو، بله دا چې د ده هغه سفر هم ناکامه شوی وه چې د قاهرې ته کړی وه ځکه دده استقبال ته داسې مشران نه وه راغلي چې دده مقام سره برابر وي او په همدې وختونو کې د مصر او اسرائیلو تر منځ د نرمښت اثار هم څرگندیدل. نو د همدې دلیلونو په سبب معمر القذافي د انور سادات د وژلو پلان جوړاوه. چې ددې پلان د عملي کولو لپاره یې د PFLP د گروپ مشر ودیع حداد ټاکلی وه، چې دا گروپ د فلسطین د آزادۍ له تنظیم PLO څخه جدا شوی وه، چې د الوتکو د اختطاف پروسه یې شروع کړې وه. چې د موساد له خوا همدا گروپ سخت تر څارنې لاندې وه، نو په همدې وجه یې له دې پلان څخه خبر ترلاسه کړ.

چې دا معلومات یې د هغه وخت تازه واک ته رسېدلي صدراعظم منخائم بیگن او پخواني صدراعظم ته وړاندې کړل، چې په دې وخت کې منخائم بیگن وویل چې دا معلومات به مو ولسمشر انور سادات

ته ورکړي وه ځکه چې ژوند يې په خطر کې ده، چې ددې کار په کولو سره د منځنۍ بيگن په څېر ځيرک سياست مداران پوهيدلئ شول، چې په دې سره له مصر سره اړيکې رغولئ شو.

د منځنۍ بيگن په دې خبرې د هغه کابينې له د سره مخالفت وښوده، خو د د دليل په وړاندې کولو سره کابينه قانع کړه. د وويل که چيرې دا معلومات مور ولسمشر انور سادات ته ورکړو نو زموږ خرابې اړيکې کيدلې شي چې له مصر سره ورغږي، چې لومړی خو به په عربي نړۍ کې مصر د غدار په نوم ياد شي او په عربي نړۍ کې به دوستان له لاسه ورکړي او يوازې به پاتې شي او دويم به زموږ ډير ستر دښمن مصر زموږ سره يو دوست هيواد شي، چې نور به اسرئيلو ته د مصر له خوا هيڅ خطر نه وي.

نو اسرئيلو ددې خبرې لپاره د مراکش پاچا شاه حسن انتخاب کړ چې د مصر له ولسمشر سره ددوي د ليدنې زمينه مساعده کړي، چې د مراکش پاچا شاه حسن يوه ورځ د انور سادات سره په پټه د اسرئيلو د ليدنې وړانديز ياد کړ، چې انور سادات دا وړانديز و نه مانه ځکه چې د هغه وخت د امريکا د بهرنيو چارو وزير هنري کيسنجر انور سادات ته مشوره ورکړې وه چې له اسرئيلو سره له اړيکو نيولو ځان وساتي.

نو په دې ډول په دويم پلان باندې غور وشو، چې اسرئيلو جنرال اسحاق هوفي ته مسؤليت وسپاره چې د ولسمشر معمر القذافي د خطري پلان دوسيه بايد د مصر د استخباراتو رئيس جنرال کمال حسن علي ته وسپاري.

په پورته دوسيه کې د نورو معلوماتو سربيره په دوو پلانونو باندې خبرې شوي وې. لومړی پلان داسې وه چې په انور سادات باندې به د جنګي تمريناتو په جريان کې حمله کيږي او وژل کيږي به او دويم پلان داسې وه چې د يوې چورلکې په واسطه به د هغه د اسکندريې په يوه کور کې په هغه باندې بريد کيږي او له منځه به وړل کيږي. چې ددې راپور په اوريدو سره انور سادات خپل امنيتي اقدامات قوي کړل او د مصر پوليسو د تيليفونونو په څارلو سره مختلف افراد ونيول، چې له تحقيقاتو وروسته د اسرئيلو د ترلاسه کړو معلوماتو اکثره برخې رښتيني ثابتې شوي.

چې له دې وروسته په ۱۹۷۷م کال د جولايي په مياشت کې انور سادات د ليبيا په سرحداتو کې خپلې لښکرې راټولې کړې او په ليبيا باندې يې حمله وکړه، چې ددې حملو څخه يې موخه دا وه چې معمر القذافي پوه شي چې پلان يې رسوا شوی ده.

چې دا راپور د اسرئيلو لپاره ډير مؤثر تمام شو او انور سادات له بيگن سره ليدنې ته آماده شو، چې دا ليدنه په ۱۹۷۷م کال د اګسټ په مياشت کې په بوخارست کې ترسره شوه.

موساد ته وويل شول چې د مصر او اسرئيلو د دولتونو د لور رتبه چارواکو ليدنې بايد پټې وساتل شي او امريکا بايد په فريب کې واچول شي، چې د امريکا په اړه داسې شک موجود وه چې امريکا نه غواړي چې مصر او اسرئيل سره جوړ شي ځکه په دې سره په سيمه کې د امريکا د ځواک توازن له منځه تللي شو. نو د ليدنو مخکې له وخته رسوا کيدل برياليتوب اغيزمن کولای شواى، نو په دې خاطر د ليدنو د معلوماتو پټ ساتل ضروري ول.

په همدې وخت کې موساد د بهرنيو چارو د وزارت د خصوصي اړيکو د ټينګولو له څانګې څخه مرسته وغوښته، چې دا څانګه له هغو هيوادونو سره اړيکې جوړوي چې په اسرئيلو کې سفارتي نماينده گان نه لري. چې د همدې هڅو په ترڅ کې د اسرئيلي چارواکو لومړنی ليدنه د نړيوال اتومي مرکز له پخواني مصري رئيس محمد حسن تهامي سره په ويانا کې وشوه.

چې ددې لیدني لپاره د اسرائیلو د بهرنیو چارو وزیر موشي دایان په ۱۹۷۷م کال د سپتمبر په شپږمه نیټه د نیویارک له یوه هوايي ډگر څخه په ډیره پټه توگه د مراکش د طنجي ښار ته ځان ورساوه ، چې هلته یې له تهامي سره ولیدل او هغه ورته وویل چې انور سادات آماده ده چې اسرائیلو ته سفر وکړي خو په یوه شرط چې اسرائیل به د سینا له صحرا څخه پوځ باسي. چې موشي دایان ټول د سفر معلومات تل ابیب ته ورسول.

چې د نوامبر په میاشت کې انور سادات اعلان وکړ چې دی آماده ده چې یروشلم ته سفر وکړي چې په دې سره CIA هم پوه شوه چې څه کیدونکي دي، چې د انور سادات دې سفر داسې دور رامنځته کړ که دوستي و نه گڼل شي نو دښمني خو یې ضرور له منځه ولاړه.

تر هرڅه وروسته په ۱۹۷۹م کال کې د امریکا متحده ایالاتو د ولسمشرانو په ژمنی پلازمېنه کمپ ډیویډ کې د جیمي کارتر، انور سادات او منځم بیگن ترمنځ یو درې اړخیز کنفرانس دایر شو، چې په پایله کې یې اسرائیلو له مصر سره یو تړون لاسلیک کړ، چې له مخې یې مصر د اسرائیلو صهیونیستي رژیم په رسمیت و پېژند او په مقابل کې یې اسرائیلو تر ۱۹۸۲م کال پورې د سینا صحرا له پوځ څخه تخلیه کړه.

د اسرائیلو دولت او د اسرائیلي حکومت صدراعظم منځم بیگن خپلو هغو موخو ته ورسیدل چې غوښتل یې مصر په عربي نړۍ کې غدار معرفي کړي چی همداسي وهم شول، چې عربي هیوادونو او اسلامي هېوادونو مصر له عربي ټولني او اسلامي همکاريو له سازمان څخه اخراج کړ او بل یې له خپل ستر دوښمن سره دوستانه اړیکي هم و رغولي. چې دا د اسرائیلي دولت د ځیرک سیاست او د موساد د څارگرې ادارې له کامیابو څخه یوه کامیابي گڼل کیږي.

لیکوال او راټولونکی: محمد نثار انصاري

مأخذونه

موساد د اسرائیلو څارگره اداره کتاب

او د نړۍ د سیاسي تاریخ کتاب

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**